

**Behandelinformatie Verzamelbesluit Toeslagen "Matiging van de terugvordering" -  
Versie van ...-2021.**

Betreft: het Verzamelbesluit Toeslagen van 11 januari 2021, nr. 2020-179259, Staatscourant  
nr. 2021-2142

**Inhoudsopgave**

1. Algemeen
2. Werkwijze
3. Toetsingscriteria matiging van de terugvordering
  - Stap 1: reikwijdte Verzamelbesluit Toeslagen, onderdeel 2
  - Stap 2: (bijzondere) omstandigheden
  - Stap 3: is er sprake van bijzondere omstandigheden?
  - Stap 4: beslissing
4. Rente en kosten van invordering
5. Daadwerkelijk uitvoeren van matiging van de terugvordering
6. Tekstblokken belangenafweging terugvordering
7. Casuïstiek (voorbeelden)

**1. Algemeen**

Als er door een herziening of een herziening van een voorschot een terug te vorderen bedrag aan eerder uitbetaalde toeslagen ontstaat, leidt dat tot een betalingsverplichting voor de burger ter grootte van dit bedrag aan de Belastingdienst/Toeslagen. Het uitgangspunt in artikel 26 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (hierna: de Awir) is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd.

Dat was de gangbare uitleg van het artikel tot de uitspraak van 23 oktober 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3536) van de Raad van State (hierna: RvS). De RvS kwam daarin tot een andere uitleg van artikel 26 van de Awir. De RvS geeft aan dat in dit artikel niet dwingend staat voorgeschreven dat de Belastingdienst/Toeslagen altijd het volledige bedrag dat te veel is betaald moet terugvorderen. Op grond van artikel 3:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) en artikel 13b van de Awir dient de Belastingdienst/Toeslagen de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af te wegen en onder bijzondere omstandigheden van terugvordering af te zien of het terug te vorderen bedrag te matigen.

In het Verzamelbesluit Toeslagen is daarna onder meer het beleid rondom het matigen van de terugvordering van toeslagen opgenomen. In onderdeel 2.1 van dit besluit worden een aantal omstandigheden genoemd die op zichzelf wel of juist niet tot matiging van de terugvordering leiden. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval kan er bij de aanwezigheid van aanvullende omstandigheden die – op zichzelf of in samenhang – wel zijn aan te merken als bijzondere omstandigheden, na een belangenafweging echter eveneens reden zijn de terugvordering te matigen. Meer daarover in stap 3 van onderdeel 3 van dit kader.

Dit document is voor afdeling Bezwaar opgesteld om als hulpmiddel te kunnen dienen voor de aanpak van de lopende bezwaarzaken die zien op het matigen van de terugvordering.

**2. Werkwijze**

Het is de bedoeling dat afdeling Bezwaar de jurisprudentie en het Verzamelbesluit Toeslagen in lopende bezwaarzaken toepast om te beoordelen of sprake is van bijzondere omstandigheden die zich verzetten tegen gehele terugvordering van de toeslag. Belanghebbende kan daar in het bezwaar duidelijk om hebben verzocht. Ook als dit minder duidelijk of niet in het bezwaar staat vermeld moet deze afweging gemaakt worden (zie hiervoor art. 13b Awir).

**2.1 Dossieranalyse**

De werkwijze is dat de behandelaar van een bezwaar/herzieningsverzoek waarin de eventuele matiging van de terugvordering een rol speelt, een dossieranalyse opstelt met behulp van het sjabloon voor vaktechnische vraagstukken en deze voorlegt aan zijn/haar vaktechnische adviseur (hierna: VTA). Deze dossieranalyse vormt dan de basis voor het opstellen van het besluit of de beslissing op bezwaar. Deze dossieranalyses dienen bij een advies om te matigen wel te worden voorgelegd aan de [ ] voor een akkoord. De dossiers met een advies om niet te analyseren kunnen verstandig in samenspraak met de VTA worden afgehandeld. Let op: zaken waarbij de VTA twijfelt wat te doen dienen sowieso te worden voorgelegd aan [ ] voor verdere afstemming.

Elke dossieranalyse bevat:

**Met opmerkingen [ ]:** Wat wordt er met deze zin precies bedoeld? Ik vind het woordje analyseren daar vreemd, bedoelen jullie hier matigen? Zoals; Dossiers waarbij VTA al vindt dat er niet gematigd hoeft te worden, hoeven niet aan [ ] te worden voorgelegd.

1. een casusomschrijving waarbij de relevante feiten worden genoemd
2. een juridisch beoordeling van de toetsingscriteria (zie paragraaf 3)
3. een (voorgenomen) beslissing tot matiging met als doel dat een derde die nog niet inhoudelijk bekend is met het dossier op snelle en gemakkelijke wijze kan zien hoe de besluitvorming in een dossier heeft plaatsgevonden.

De bezwaarbehandelaar is en blijft verantwoordelijk voor de afhandeling van zijn zaak. Dit betekent dat na eventuele afstemming van de zaak in de vaktechnische lijn het dossier wordt afgehandeld door degene die de zaak heeft voorgelegd aan de VTA.

Let op: gaat het om een CAF zaak of zelfmelder (te herkennen aan een werkopdracht in TVS) dan moet er via de VTA ook nog contact worden opgenomen met [ ] voor verdere afstemming.

## 2.2 Ophalen van bijzondere omstandigheden

In het Verzamelbesluit Toeslagen staat onder 2.1 o.a. het volgende:

"De Belastingdienst/Toeslagen zal de belanghebbende, indien de omstandigheden daartoe noodzakelijk, de gelegenheid bieden om zijn zienswijze te geven ten aanzien van het voorgenomen besluit tot matiging van de terugvordering. Het uitgangspunt is dat de belanghebbende de bijzondere omstandigheden voor matiging moet aandragen en bewijzen."

Indien de omstandigheden daartoe noodzakelijk (als onvoldoende uit het bezwaar blijkt wat betrokkene nu precies bedoelt) zal betrokkene in de gelegenheid gesteld moeten worden om zijn redenen voor verzoek tot matigen van de terugvordering toe te lichten. Dat kan door te bellen met betrokkene, in de hoorzitting of door middel van een schriftelijke uitvraging.

Indien de motivering van het matigingsverzoek al voldoende duidelijk is uit het bezwaar/herzieningsverzoek en als er ook redenen zijn om wel te matigen hoeft betrokkene niet nader worden gevraagd om een toelichting.

## 2.3 Beoordeling van het matigingsverzoek

Wanneer de feiten en omstandigheden verzameld zijn die relevant zijn voor de belangenafweging, dienen de voor- en tegenargumenten op een rij gezet te worden. Vervolgens worden deze argumenten tegen het juridische kader afgezet, waarna een conclusie kan worden getrokken. Zie paragraaf 3 voor de verdere toelichting hierop.

Als na de dossieranalyse en overleg met VTA (en indien nodig [ ]) blijkt dat er redenen zijn om de terugvordering te matigen, dan moet dit natuurlijk gemotiveerd in de beslissing op bezwaar worden vermeld (zie ook de tekstblokken in paragraaf 6). Tenslotte dient de matiging ook uitgevoerd te worden (zie paragraaf 5).

## 3. Toetsingscriteria matiging van de terugvordering

Stap 1: reikwijdte onderdeel 2 van het Verzamelbesluit Toeslagen

*Beoordeeld dient te worden of het beleid uit onderdeel 2 van toepassing is.*

De Belastingdienst/Toeslagen kan een toeslag terugvorderen in geval van de:

- herziening van een voorschot (art. 16 lid 6 Awir);
- vaststelling van de definitieve toekenning (art. 24 lid 3 Awir);
- herziening van de definitieve toekenning (art. 21 lid 3 Awir);
- herziening van de definitieve toekenning naar aanleiding van een inkomensgegeven (art. 20 lid 3 Awir).

*Herziening terugvorderingsbeschikkingen die op 23 oktober 2019 nog niet onherroepelijk vaststaan*  
Herziening van een terugvorderingsbeschikking die op 23 oktober 2019 nog niet onherroepelijk vaststond/vaststaat is mogelijk voor alle toeslagen, dus zowel voor de kinderopvangtoeslag, de huurtoeslag, de zorgtoeslag, als het kindgebonden budget.

*Huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget*

Het matigingsbeleid zoals vastgelegd in onderdeel 2.1 van Verzamelbesluit is voor de huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget alleen van toepassing op terugvorderingsbeschikkingen die na 23 oktober 2019 onherroepelijk zijn geworden of tot op heden nog niet onherroepelijk zijn.

**Met opmerkingen [ ]:** Dit is overblijfsel uit het kader van Beroep en kan uit dit kader worden geschrapt.

**Met opmerkingen [ ]:** Hier staat "indien nodig [ ]" maar een stukje terug in de tekst staat dat een advies om te matigen altijd wel moet worden voorgelegd aan [ ].

**Met opmerkingen [ ]:** Matiging is alleen aan de orde wanneer er sprake is van een terugvordering.

Dat betekent dat terugvorderingen die voortvloeien uit een definitieve berekening waarvan de bezwaar-/beroepstermijn vóór 23 oktober 2019 was verlopen (of waarover men was uitgeprocedeerd), komt dus sowieso niet voor matiging in aanmerking als het de huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget betreft.

#### *Kinderopvangtoeslag*

Voor oudere terugvorderingsbeschikkingen (vóór 23 oktober 2019 onherroepelijk geworden) wordt enkel een uitzondering gemaakt voor de kinderopvangtoeslag. Daarbij moet het gaan om een matigingsverzoek dat ziet op een beschikkingsjaar waarvan niet meer dan vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar en waarbij het recht op kinderopvangtoeslag in een berekeningsjaar met meer dan € 1.500 is verlaagd.

#### *Besluit*

Het besluit op een matigingsverzoek kan als een primair besluit op een herzieningsverzoek of als een beslissing op een bezwaar worden afgegeven.

#### *Herziening van een voorschot*

Let er op dat wanneer herziening van het voorschot leidt tot een terug te vorderen bedrag, de terugvorderingsbeschikking separaat van de herziene voorschotbeschikking aan burger wordt verzonden. Het matigingsbeleid is alleen van toepassing als er bezwaar is gemaakt tegen de terugvorderingsbeschikking. Vaak zien we echter dat de burger enkel bezwaar maakt tegen de voorschotbeschikking en derhalve niet tegen de terugvorderingsbeschikking. Als in dit bezwaarschrift geen gronden zijn opgenomen die zich richten tegen de hoogte van de terugvordering en dus tegen de terugvorderingsbeschikking, is het matigingsbeleid dus niet van toepassing.

#### *Ambtshalve matigen*

Wel bestaat de mogelijkheid om ambtshalve te beoordelen of er aanleiding is tot matiging van de terugvordering. Het Verzamelbesluit Toeslagen gaat namelijk ook uit van actief matigen, indien daar aanleiding toe is. In een dergelijke situatie neem je, eventueel na uitvraag van (aanvullende) bijzondere omstandigheden, een nieuw primair besluit waartegen bezwaar mogelijk is.

#### Stap 2: feiten verzamelen

*Het verzamelen van de feiten die mogelijk als (bijzondere) omstandigheden kunnen gelden.*

Het uitgangspunt is dat de burger de bijzondere omstandigheden voor matiging/afzien van de terugvordering zelf moet aandragen en bewijzen. Stel daarom vast en vraag zo nodig uit welke bijzondere omstandigheden volgens burger zouden moeten leiden tot matiging van de terugvordering. Mocht je een verzoek om informatie sturen, vergeet dan niet om verder om een toelichting te vragen op de omstandigheden die door de burger in zijn verzoek worden genoemd.

Daarnaast dien je zelf ook op zoek te gaan naar relevante omstandigheden, die volgens jou zouden moeten meewegen bij de beoordeling van het eventueel matigen van de terugvordering. Begin daarom eerst met het inzichtelijk maken van het feitencomplex en de gang van zaken. Neem hierin in ieder geval de volgende omstandigheden mee:

- wat is de grondslag voor het terugvorderen van de toeslag?
- welke rol heeft het handelen van de belanghebbende gespeeld in het ontstaan van de terugvordering (bijv. tijdig wijzigingen doorgegeven, gereageerd op het VOI)?
- welke rol heeft het handelen van de Belastingdienst/Toeslagen gespeeld in het ontstaan van de terugvordering (bijv. laat versturen van VOI, onduidelijke communicatie, ten onrechte stopgezet voorschot, verrekeningen)?
- welk bedrag aan toeslagen is ten goede gekomen aan belanghebbende en welk bedrag is uitbetaald aan een derde?
- in het geval van kleine formele tekortkomingen, spelen er dan nog andere zaken die van belang zijn zoals het aantal gewerkte uren of verschil tussen geschat en definitief inkomen?
- (...)

In geval van fraude kunnen onderstaande omstandigheden ook nog een rol spelen om de mate van betrokkenheid en verwijtbaarheid van de belanghebbende inzichtelijk te krijgen:

- door wie is er gefraudeerd, door de belanghebbende/ door de (malafide) KOO?
- zijn er aanwijzingen dat de belanghebbende op de hoogte was van het handelen, al dan niet wetende dat het handelen frauduleus was?
- in hoeverre kon de belanghebbende weten dat het handelen frauduleus was?
- zijn er aanwijzingen dat de belanghebbende samengespannen heeft met de KOO?

**Met opmerkingen** ☐: Terugvorderingen is meervoud, bovendien loopt de zin niet helemaal goed. Volgens mij moet dat zijn "sowieso niet voor matiging in aanmerking komen." En dan een komma achter terugvorderingen omdat daar een bijzin begint.

**Met opmerkingen** ☐: Hoort deze alinea bij de vorige alinea? Dat je bij VT bezwaren ambtshalve kunt beoordelen of er matiging mogelijk is. Dan misschien dit duidelijker maken door de beginzin te veranderen in bijv. Wel bestaat er in dat geval...

**Met opmerkingen** ☐: Moet er ook niet gekeken worden of de terugvordering juist is? Dat we die ook nog even goed bekijken? Ik zie het in de stappen niet terugkomen. Volgens mij is dat altijd het begin. Eerst checken of vaststelling juist is, en dan pas komt matiging om de hoek kijken. Is natuurlijk logisch, maar men moet het niet vergeten als er alleen om matiging wordt gevraagd.

**Met opmerkingen** ☐: Moet dit niet Toeslagen zijn? We zijn nu toch Toeslagen ipv Belastingdienst/Toeslagen?

**Met opmerkingen** ☐: Verschil ☐ inkomen is op zich zelf geen reden tot matiging. Dit kan een van de grondslagen zijn van de terugvordering (streepje 1). Volgens mij zou hij daarom beter genoemd kunnen worden als streepje 2. Nu hij zo onderaan staat onder allerlei vragen over rol van belanghebbende en toeslagen bij het zoeken naar argumenten voor matiging, lijkt het net of dit een matigingsgrond kan zijn. Vooral nu in de volgende zin ook staat "kunnen onderstaande omstandigheden ook nog een rol spelen"

**Met opmerkingen** ☐: Zijn er algemene beginselen van behoorlijk bestuur geschonden? Bijv. vertrouwensbeginsel, zorgvuldigheidsbeginsel? Dat is toch ook belangrijk om naar te kijken, dan kan evt de vaststelling gewijzigd worden waardoor je niet meer aan matiging toe komt.

- heeft de belanghebbende stappen ondernomen om de schade van de fraude te beperken (bijv. door aangifte te doen, procedure starten, melding te maken bij Toeslagen)?
- (...)

#### Stap 3: is er sprake van bijzondere omstandigheden?

*Beoordeeld dient te worden of de onder stap 2 vastgestelde omstandigheden in het dossier aangemerkt kunnen worden als bijzondere omstandigheden die tot matiging van de terugvordering zouden moeten leiden.*

In onderdeel 2.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen zijn een aantal voorbeelden van bijzondere omstandigheden genoemd. Van bijzondere omstandigheden kan sprake zijn als:

- een derde (bijvoorbeeld een kinderopvangorganisatie) fraudeert zonder medeweten en (directe) betrokkenheid van de belanghebbende;
- een derde identiteitsfraude pleegt en op naam en buiten medeweten van de belanghebbende de toeslag aanvraagt en de toeslag aantoonbaar – geheel of gedeeltelijk – niet ten gunste van de belanghebbende komt;
- een door belanghebbende redelijkerwijze niet (meer) te herstellen geringe formele tekortkoming (zoals het ontbreken van een handtekening in een contract) heeft geleid tot aanzienlijke negatieve gevolgen voor het recht op toeslagen, terwijl aan alle materiële eisen voor de betreffende toeslag is voldaan. Er is geen sprake van een bijzondere omstandigheid als de belanghebbende na herhaalde verzoeken van de Belastingdienst/Toeslagen de geringe formele tekortkoming niet heeft hersteld, terwijl hij daartoe wel in de gelegenheid was.

Het Verzamelbesluit Toeslagen schrijft voor dat voorgaande opsomming niet limitatief is en dat deze opsomming kan worden uitgebreid op basis van ervaringen uit de praktijk. Dit betekent dat ook andere omstandigheden die in een zaak spelen als bijzonder kunnen worden aanmerkt.

Daarnaast bevat het Verzamelbesluit Toeslagen ook een aantal voorbeelden van situaties waarbij er in beginsel geen sprake van bijzondere omstandigheden zal zijn. Ook deze lijst is niet limitatief. Van bijzondere omstandigheden is in beginsel geen sprake als:

- de belanghebbende te kwader trouw is;
- de terugvordering het gevolg is van een afwijking tussen het daadwerkelijk afgenomen aantal uren kinderopvang en het aantal uren kinderopvang op basis waarvan het voorschot kinderopvangtoeslag is berekend in dat berekeningsjaar;
- de terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de toeslagen en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend;<sup>1</sup>
- de terugvordering het gevolg is van het overschrijden van een vermogensgrens;

Het uitgangspunt van deze omstandigheden is dat deze in beginsel op zichzelf niet tot matiging/afzien van de terugvordering leiden. Echter, afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval kan er bij de aanwezigheid van aanvullende omstandigheden die (op zichzelf of in samenhang) wel zijn aan te merken als bijzondere omstandigheden, na een belangenafweging toch reden zijn de terugvordering te matigen of daarvan af te zien.

Omstandigheden die zien op de financiële situatie of de financiële problemen van belanghebbende die de terugbetaling van toeslagen verhinderen, zullen in het algemeen niet leiden tot een matiging van de terugvordering. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling; zie bijvoorbeeld de uitspraak van de RvS van 4 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4069. Echter, ook hiervoor geldt dat in bepaalde gevallen als er sprake is van bijkomende omstandigheden dit anders kan zijn; zie bijvoorbeeld de uitspraak van de RvS van 5 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:356.

#### Stap 4: beslissing

*Beoordeeld dient te worden of matiging van de terugvordering dient plaats te vinden op basis van de vastgestelde bijzondere omstandigheden bij stap 3.*

<sup>1</sup> Deze omstandigheid, genoemd in het Verzamelbesluit, ziet uitsluitend op een VT-DT situatie. Echter: indien een terugvordering is ontstaan door een andere inkomenswijziging, denk aan VT-VT of DT-HDT, dan kan het Verzamelbesluit analoog toegepast worden.

Met opmerkingen : Moet punt zijn ipv ;

Met opmerkingen : "beoordeeld dient te worden" beter vervangen door "beoordeel". Anders staat er twee keer dient in de zin, en het is lijdend, niet volgens huisstijl.

Het uitgangspunt in artikel 26 van de Awir is dat het volledige bedrag aan toeslag dat te veel is betaald of verrekend, wordt teruggevorderd. In dit artikel is echter niet dwingend voorgeschreven dat Belastingdienst/Toeslagen altijd het volledige bedrag dat te veel is betaald, van de belanghebbende moet terugvorderen. Als bij de aanwezigheid van bijzondere omstandigheden gehele terugvordering onevenredig is, kan Belastingdienst/Toeslagen afzien van terugvordering of het bedrag van de terugvordering matigen. Indien er geen sprake is van bijzondere omstandigheden, dan blijft herziening van de terugvorderingsbeschikking in het voordeel van belanghebbende achterwege.

Alleen bijzondere omstandigheden kunnen zich derhalve verzetten tegen gehele terugvordering. Bij aanwezigheid van bijzondere omstandigheden beoordeelt Belastingdienst/Toeslagen door middel van een individuele belangenafweging of de nadelige gevolgen van de terugvorderingsbeschikking in het specifieke geval niet evident onevenredig zijn. Waar het Verzamelbesluit Toeslagen echter niet in voorziet, en waar Belastingdienst/Toeslagen dan ook een bestendige lijn in dient te vinden, is de vraag tot welk bedrag de terugvordering dient te worden gematigd zodat het tot een evenredige uitkomst zal leiden.

#### Verminderingspercentage

Wij gaan daarom een verminderingspercentage hanteren. Dit houdt in dat bij aanwezigheid van bijzondere omstandigheden het uitgangspunt wordt gehanteerd dat de terugvordering in beginsel 100% wordt gematigd. Verschillende omstandigheden die zijn vastgesteld in stap 2 kunnen vervolgens ertoe leiden dat gekozen wordt voor een lagere mate van matiging. Daarbij gaan we in principe drie mogelijkheden hanteren: volledige matiging (100%), een deel matiging (50%) en geen matiging (0%). Hiervan kan worden afgeweken als daar aanleiding voor is. De gedachte is dat we een schuldverdeling tussen de burger en B/T maken, vandaar de percentages.

In het besluit moet worden gemotiveerd waarom er wel, niet of gedeeltelijk wordt afgezien van terugvordering waarbij wordt ingegaan op de standpunten van belanghebbende. Zie in paragraaf 7 een sjabloon voor het te gebruiken tekstblok.

Let op: de financiële situatie van een belanghebbende wegen we in beginsel niet mee bij de vraag tot welk bedrag er gematigd dient te worden. De financiële omstandigheden gaan pas een rol spelen *nadat* de hoogte van het terug te vorderen bedrag is vastgesteld. Betalingscapaciteit zal in de invorderingsfeer door het LLC worden beoordeeld.

#### Let op: Gevolgen als in de bezwaarfase ten onrechte geen belangenafweging is gemaakt.

Als in de beslissing op bezwaar geen belangenafweging heeft plaatsgevonden ten aanzien van de terugvordering, terwijl daar wel door belanghebbende om is verzocht, dan is er sprake van een verzuim. Heeft belanghebbende inmiddels beroep ingediend, dan moet die belangenafweging alsnog in de beroepsfase plaatsvinden. De belangenafweging kan een ander oordeel tot gevolg hebben. In dat geval is het beroep gegrond.

Vaak echter zal de daadwerkelijke belangenafweging geen wijziging brengen in het zonder die afweging ingenomen standpunt. Anders gezegd: het bedrag van de terugvordering blijft hetzelfde. En daarmee is – volgens Belastingdienst/Toeslagen – het beroep ongegrond. Dat de bepaling van de hoogte van het bedrag niet volgens de juiste spelregels is gebeurd (geen belangenafweging) maakt dat niet anders. Een proceskostenvergoeding is in dit geval evenwel gerechtvaardigd, omdat de beroepsprocedure wellicht had kunnen worden voorkomen als in de bezwaarfase die belangenafweging wel had plaatsgevonden.

Kortom, wanneer ten onrechte geen belangenafweging voor de terugvordering in de beslissing op bezwaar wordt opgenomen, dan kost dat Belastingdienst/Toeslagen in de beroepsfase minstens de proceskostenvergoeding voor het indienen van het beroep. Ter illustratie, in 2021 bedraagt deze vergoeding € 748 voor het indienen van het beroepschrift en nog eens € 748 in geval van een eventuele behandeling ter zitting bij de rechter.

#### 4. Rente en kosten van invordering

De wijzigingen in dit beleidsbesluit ten opzichte van zijn voorganger zien met name op rentevergoeding en kosten van invordering in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag.

*Rentevergoeding en kosten van invordering bij op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikkingen.*

Met opmerkingen [ ]: Komma na terugvordering

Met opmerkingen [ ]: Volgens mij kan Let op: hier weg. Het is zonder dat ook een goed kopje.

|                         |                      |
|-------------------------|----------------------|
| Met opmerkingen         | Toeslagen?           |
| Met opmerkingen         | Komma na )           |
| Met opmerkingen worden. | Voorkomen had kunnen |
| Met opmerkingen         | Toeslagen            |

Belastingdienst/Toeslagen vergoedt rente conform artikel 27 van de Awir bij een herziening van de terugvorderingsbeschikking.

*Specifieke bepalingen omtrent de onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikking kinderopvangtoeslag.*

Bij een te late betaling van een op 23 oktober 2019 vaststaande terugvorderingsbeschikking kinderopvangtoeslag kan (invorderings)rente als bedoeld in artikel 29 van de Awir in rekening zijn gebracht. Bij een herziening van die terugvorderingsbeschikking op basis van dit onderdeel, wordt die in rekening gebrachte rente naar evenredigheid vergoed. Dit geldt in combinatie met het voorgaande dus alleen voor de herziening – in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag – van op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande terugvorderingsbeschikkingen.

Daarnaast kan een overeenkomstige vergoeding van rente als bedoeld in artikel 27 van de Awir en evenredige vergoeding van de volgens artikel 29 van de Awir in rekening gebrachte rente worden verleend in de situatie waarin over een berekeningsjaar voorafgaand aan 2020 een terugvordering kinderopvangtoeslag heeft plaatsgevonden en na uitspraak op bezwaar, beroep of hoger beroep de terugvorderingsbeschikking na 23 oktober 2019 (alsnog) wordt herzien.

Indien kosten van invordering ter zake van een hiervoor bedoelde terugvordering later geheel of gedeeltelijk onverschuldigd blijken te zijn als gevolg van toepassing van dit onderdeel van het besluit, worden deze onverschuldigd betaalde kosten aan de ouder vergoed.

#### 5. Daadwerkelijk uitvoeren van matiging van de terugvordering

Op dit moment wordt nog uitgezocht hoe de praktische uitvoering gaat plaatsvinden van onze besluiten tot matiging van de terugvordering in de systemen. Dit betekent dat de behandelaar wel het besluit kan nemen, maar hier nog geen uitvoering aan kan geven. Zodra hierover meer bekend is, zal het team geïnformeerd worden. Draag er zorg voor dat er geen invorderingsmaatregelen worden genomen totdat het besluit verwerkt kan worden. Het juridische besluit kan wel alvast schriftelijk door de behandelaar worden genomen, maar de behandelaar moet er wel op toezien dat het verleende uitstel van betaling niet komt te vervallen na afronding van het bezwaar/herzieningsverzoek.

#### 6. Tekstblokken belangenafweging terugvordering

##### Terugvordering (niet matigen beknopt)

Indien een herziening van een voorschot of een tegemoetkoming leidt tot een terug te vorderen bedrag, bent u het bedrag van de terugvordering in zijn geheel verschuldigd. Er is niet gebleken dat er omstandigheden zijn die aangemerkt kunnen worden als bijzondere omstandigheden die aanleiding geven om de terugvordering te matigen.

##### *Optioneel:*

Ook financiële problemen leiden in het algemeen niet tot een matiging van de terugvordering. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling.

##### Terugvordering bij VT-DT inkomen (niet matigen beknopt)

Indien een herziening van een voorschot of een tegemoetkoming leidt tot een terug te vorderen bedrag, bent u het bedrag van de terugvordering in zijn geheel verschuldigd. In het Verzamelbesluit Toeslagen is opgenomen, dat van bijzondere omstandigheden geen sprake is als de terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de toeslagen en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend. Verder is niet gebleken dat er omstandigheden zijn die aangemerkt kunnen worden als bijzondere omstandigheden die aanleiding geven om de terugvordering te matigen.

##### *Optioneel 1:*

Ik vind het vervelend voor u maar uw inkomen is hoger dan de maximale inkomensgrens. Voor 2020 is de maximale inkomensgrens afgeschaft maar de wetgever heeft dit niet met terugwerkende kracht ingevoerd.

##### *Optioneel 2:*

Ook financiële problemen leiden in het algemeen niet tot een matiging van de terugvordering. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling.

Met opmerkingen  : Onherroepelijk

Met opmerkingen  : Moet dit worden uitgelegd?

Met opmerkingen  : Hoe handelen we in de situatie wanneer de te matigen vordering al is betaald?

Afstemming met het LIC en uitbetalen en UB30?

Workaround van Beroep of Stella?

#### Terugvordering bij verschil VT-DT KOT uren (niet matigen beknopt)

Indien een herziening van een voorschot of een tegemoetkoming leidt tot een terug te vorderen bedrag, bent u het bedrag van de terugvordering in zijn geheel verschuldigd. In het Verzamelbesluit Toeslagen staat dat alleen bijzondere omstandigheden zich kunnen verzetten tegen gehele terugvordering. Van bijzondere omstandigheden is geen sprake als de terugvordering het gevolg is van een afwijking tussen de daadwerkelijk afgenomen uren kinderopvang en de geschatte uren. Verder is niet gebleken dat er omstandigheden zijn die aangemerkt kunnen worden als bijzondere omstandigheden die aanleiding geven om de terugvordering te matigen.

#### *Optioneel:*

Ook financiële problemen leiden in het algemeen niet tot een matiging van de terugvordering. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling.

#### Terugvordering bij DT vermogen (niet matigen beknopt)

Indien een herziening van een voorschot of een tegemoetkoming leidt tot een terug te vorderen bedrag, bent u het bedrag van de terugvordering in zijn geheel verschuldigd. In het Verzamelbesluit Toeslagen staat dat alleen bijzondere omstandigheden zich kunnen verzetten tegen gehele terugvordering. In het Verzamelbesluit is opgenomen, dat van bijzondere omstandigheden geen sprake is als de terugvordering het gevolg is van het overschrijden van een vermogensgrens. Verder is niet gebleken dat er omstandigheden zijn die aangemerkt kunnen worden als bijzondere omstandigheden die aanleiding geven om de terugvordering te matigen.

#### *Optioneel:*

Ook financiële problemen leiden in het algemeen niet tot een matiging van de terugvordering. Voor deze situatie bestaat de mogelijkheid van een (persoonlijke) betalingsregeling.

#### Terugvordering (niet matigen uitvoerig)

Zoals de Afdeling op 23 oktober 2019 heeft bepaald, biedt artikel 26 van de Awir Belastingdienst/Toeslagen discretionaire ruimte bij de vaststelling van het bedrag dat wordt teruggevorderd (ECLI:NL:RVS:2019:3536). Dit betekent dat Belastingdienst/Toeslagen op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen moet afwegen en onder bijzondere omstandigheden van terugvordering kan afzien of het terug te vorderen bedrag kan matigen. Op grond van artikel 3:4, tweede lid, van de Awb mogen de nadelige gevolgen van het terugvorderingsbesluit voor een belanghebbende niet onevenredig zijn in verhouding tot de met dat besluit te dienen doelen.

Belastingdienst/Toeslagen heeft teruggevorderd op grond van [bij herziening van een voorschot: artikel 16, zesde lid, van de Awir] [bij herziene DT nav inkomensgegevens: artikel 20, derde lid, van de Awir] [bij herziene DT: artikel 21, derde lid, van de Awir] [bij DT: artikel 24, derde lid, van de Awir]. Achterliggende gedachte hiervan is dat het gaat om publieke middelen die rechtmatig besteed moeten worden. Een toeslag is een financiële tegemoetkoming van het Rijk (artikel 2, eerste lid, onderdeel h, van de Awir) waarop alleen aanspraak kan worden gemaakt als wordt voldaan aan de daartoe in wet- en regelgeving gestelde voorwaarden. Hierbij past dat op grond van de systematiek van de Awir voorafgaande aan de definitieve berekening het bedrag van het voorschot zoveel mogelijk wordt bepaald op het bedrag waarop de definitieve berekening vermoedelijk zal worden vastgesteld (artikel 16, eerste lid, van de Awir). Belastingdienst/Toeslagen probeert met andere woorden weliswaar te voorkomen dat er ten onrechte toeslagen worden uitgekeerd, maar om uiteenlopende redenen kan dat niet in alle gevallen worden voorkomen. Voor die situaties zijn er evenwel verschillende terugbetalingsregelingen om te voorkomen dat iemand in financiële problemen raakt. Zo kan u op verzoek onder voorwaarden in aanmerking komen voor een betalingsregeling op maat op basis van zijn betalingscapaciteit (zie ook de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4069).

In het Verzamelbesluit Toeslagen van 11 januari 2021 (nr. 2020-179259), op 14 januari 2021 gepubliceerd in de Staatscourant (nr. 2021-2142), is onder andere het beleid rondom het matigen van de terugvordering van toeslagen opgenomen. Uit dit besluit volgt dat van bijzondere omstandigheden geen sprake is als [de terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijke over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de toeslagen en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend] [de terugvordering het gevolg is van het overschrijden van een vermogensgrens]. [Uit dit besluit volgt dat uw financiële situatie of uw financiële problemen die terugbetaling van toeslagen verhinderen, in het algemeen niet leiden tot een matiging van de terugvordering.]

[Omstandigheden van belanghebbende benoemen]

Met opmerkingen

Toeslagen

[Ook de door u geschetste omstandigheden zijn niet op zichzelf of in samenhang aan te merken als bijzondere omstandigheden die na een belangenafweging reden zijn van terugvordering af te zien of te matigen.] Nu geen andere bijzondere omstandigheden zijn aangedragen, komt uw situatie niet in aanmerking voor het matigen van de terugvordering.

Gelet hierop ben ik van mening dat in de onderhavige kwestie de nadelige gevolgen van de terugvordering voor u niet onevenredig zijn met de daarmee te dienen doelen. Verder is niet gebleken van bijzondere omstandigheden die aanleiding geven om helemaal van terugvordering af te zien of het bedrag van de terugvordering te matigen.

LET OP: bij verwijzing naar het Verzamelbesluit gebruik je niet 'artikel' 2.1 maar 'onderdeel' 2.1

## 7. Casuïstiek

Hieronder zijn drie voorbeelden opgenomen waarin de matiging van de terugvordering aan bod komt. Deze voorbeelden zijn niet leidend. Elke zaak moet op zichzelf beoordeeld worden naar het individuele geval.

### Voorbeeld volledig matigen van de terugvordering (100% matiging)

Er is sprake van door een derde gepleegde identiteitsfraude (DigiD), waardoor op naam van belanghebbende kinderopvangtoeslag is aangevraagd terwijl er geen opvang afgenomen is. Deze toeslag is op het rekeningnummer van deze derde gestort. Dit rekeningnummer is niet geverifieerd door de Belastingdienst/Toeslagen. De belanghebbende heeft een civiele procedure aangespannen tegen degene die de toeslag heeft ontvangen en is daarin in het gelijk gesteld.

Er is in deze casus sprake van een aantal bijzondere omstandigheden, waaronder door een derde gepleegde identiteitsfraude. Dit heeft ertoe geleid dat op naam van belanghebbende toeslag is aangevraagd waarbij de toeslag niet ten gunste van belanghebbende is gekomen. Ook is belanghebbende in de door haar aangespannen civiele procedure tegen degene die de toeslag heeft ontvangen in het gelijk gesteld. Van verwijtbaarheid aan de kant van belanghebbende is geen sprake. Deze omstandigheden leiden nu tot de afweging om het terug te vorderen bedrag te matigen naar nihil. Dit betekent dat belanghebbende niets meer hoeft terug te betalen.

### Voorbeeld niet matigen van de terugvordering (0% matiging)

(RvS uitspraak, 4 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4069)

Belanghebbende stelt dat haar financiële situatie verslechterd is doordat zij als gevolg van het meerderjarig worden van haar dochter geen kindgebonden budget meer ontvangt. Verder kan zij door haar mentale gesteldheid niet fulltime werken en doordat zij geen diploma's heeft zal haar financiële situatie in de toekomst niet enorm kunnen verbeteren.

De Afdeling oordeelt in deze zaak dat, zoals in de uitspraak van 23 oktober 2019

(ECLI:NL:RVS:2019:3536) is aangegeven, in artikel 26 van de Awir niet imperatief voorgeschreven is dat de Belastingdienst/Toeslagen het gehele bedrag dat de belanghebbende is verschuldigd terugvordert. De Belastingdienst/Toeslagen moet bij het besluit tot terugvordering op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Awb de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afwegen en de Belastingdienst/Toeslagen kan onder bijzondere omstandigheden van terugvordering afzien of het terug te vorderen bedrag matigen. De door belanghebbende geschetste omstandigheden zijn niet zodanig bijzonder dat de Belastingdienst/Toeslagen daarin aanleiding had moeten zien om van terugvordering af te zien of het terug te vorderen bedrag te matigen. Wel kan belanghebbende de Belastingdienst/Toeslagen verzoeken om een betalingsregeling, indien zij door de terugvordering in financiële problemen raakt.

Met opmerkingen

Twee voorbeelden!